

NR 2 2009

Kulturarv Östergötland

Byggnader berättar

På Kulturarv Östergötlands sida startar vi våren 2009 en ny serie, kallad Byggnader berättar. Här presenterar vi östgötska byggnader, bebyggelsemiljöer och deras kulturhistoriska sammanhang. Vi öppnar också upp denna serie för er att medverka med era egna guldkorn.

Ni kan i detta Nyhetsbrev också ta del av den Kulturarvsdag som lockade 130 personer till Söderköping. Vi skriver även om de nationella initiativ som tas för att underlätta samsökning mellan kulturarvsdatabaser, liksom om högstadiungdomars och hembygdsföreningars syn på vad som är vårt gemensamma kulturarv. Ha en skön sommar!

Byggnader berättar

Serien Byggnader berättar liknar den serie vi haft sedan år 2000 om östgötska levnadsöden och som rönt så stor uppskattning. Först ut var Norrvikens trädgårdar på Kolmårdsbranten med vidunderlig utsikt över Bråviken och som omges av en vildvuxen fruktträdgård och förfallna växthus. Detta är faktiskt föregångaren till dagens berömda trädgårdar utanför Båstad. Näst på tur står läns museet, en byggnad som väckte stor uppståndelse när den stod klar 1939 och i år alltså fyller 70 år. Läs mer om Norrvikens trädgårdar [här](#).

Vi vill gärna ha bidrag till denna serie och även respons och reaktioner från läsarna på innehåll och förslag på andra byggnader som är intressanta att sprida kunskap om. Mejla synpunkter, idéer och artikelförslag till: anna.lindqvist@ostergotlandslansmuseum.se

Norrvikens huvudbyggnad.
Bild: Östergötlands länsmuseum

Första Kulturarvsdagen i Söderköping

Den 23 april 2009 var första gången som Kulturarvsdagen hölls i Söderköping. Tillsammans med Söderköpings kommun anordnade Kulturarv Östergötland en dag som lockade nästan 130 personer till Salong Ramunder.

Förutom ett antal intressanta förevisningar om allt från arkeologiska utgrävningar i Söderköping till östgötska gästgiverier utdelades årets kulturarvspris. Denna gång gick det till Jan-Eric Karlström, Linköping som specialiserat sig på Hällestad bergslags historia. Läs mer [här](#).

Kulturarvspriset delas ut till Jan-Eric Karlström.
Bild: Kulturarv Östergötland

Nationella samsökningar

Samsökning mellan databaser ses som nästa steg i utvecklingen mot en allt större tillgänglighet till vårt gemensamma kulturarv. Vi har vår egen Kartsök som rönt stor uppskattning här i länet. Men även nationellt börjar det hända spännande saker.

Sondera heter en ny sökfunktion på Internet uppbackad av Kungliga biblioteket och Riksarkivet. Med hjälp av denna tjänst kan du samtidigt söka i bibliotekskatalogen LIBRIS, den nationella arkivdatabasen NAD och SMDB:s svenska mediedatabas. Du kan söka brett och generellt på ett ämne i Sondera och sedan vidare på djupet i någon av de tre databaserna. En sökning på "Mjölby" gav exempelvis 2 306 träffar. Läs mer [här](#).

Parallellt med detta utvecklar Riksantikvarieämbetet under namnet K-samsök en "växel" som ska underlätta samsökning mellan i första hand museernas material, men framöver även andra delar av vårt kulturarv. Riksantikvarieämbetet ligger ute med information och en demo som du kan hitta [här](#).

Vi uppskattar dessa lovvärda initiativ som verkar mot lösningar som omfattar hela det så kallade ABM-fältet (arkiv, bibliotek, museum). Givetvis är det viktigt att vi i Östergötland i vårt arbete hela tiden också kommunicerar med den nationella nivån.

Flera samsökningsprojekt pågår i landet, bland annat Riksantikvarieämbetets K-samsök.

Bild: Riksantikvarieämbetet

Gammalkil dokumenterar på webben

I Gammalkils hembygdsförening pågår ett intensivt dokumentationsarbete som alltmer ger avtryck på webben. Via den egna hemsidan presenterar man kontinuerligt nya bilder och texter om traktens bebyggelse och invånare.

Under rubriker som Ur våra samlingar, Berättelser från bygden och Äldre bebyggelse lägger föreningen ut mängder av intressant material som gör att man lätt blir sittandes. På sidan finns även en inbyggd sökfunktion. Föreningens arbete är ett utmärkt exempel på hur man kan utnyttja Internet för att på ett smidigt sätt nå ut med sina resultat. Läs mer [här](#).

Gammalkils kyrka.

Bild: A Söderlund

Östgötsk ungdom på spaning

Länsmuseets projekt K-märkt på schemat är nu klart med sin första fas. Sex högstadieskolor runt om i länet har bland annat fått utse egna byggnader eller miljöer som de tycker är värda att bevara.

På hemsidan kan man läsa mer om denna intressanta vinkling av synen på vårt kulturarv. Vi tror kanske ibland att det finns ett givet svar på vad som borde få finnas kvar för eftervärlden. Bland förslagen hittar vi allt från slottsmiljöer till den lokala pizzerian. Läs mer [här](#).

Nyhemsskolan i Finspång redovisar sina spaningar.

Bild: Östergötlands länsmuseum

Övrigt

På Östgötabilds sida kan man numera hitta ett hundratal bilder av Linköpingsfotografen Sven Källberg. Källberg var ateljéfotograf, men han var också en synnerligen driven reportagefotograf och visade även stor känsla för dokumentation i både foto och film. Genom Sven Källbergs bilder har eftervärlden fått en fantastisk dokumentation av Linköping under de år när staden förändrades från en sömning småstad till modern storstad. Läs mer [här](#).

För den som är intresserad av historisk statistik har Stockholms universitet sedan en tid tillbaka en sida som är intressant. Sidan innehåller tabeller och länkar vidare för den som gillar historia i siffror och då speciellt ekonomisk historia. Man kan bland annat hitta en prisomräknare i olika tiders penningvärde och en översikt av prisutvecklingen i Östergötland 1592-1735. Läs mer [här](#).

Linköpingsfotografen Sven Källberg.

Bild: Östergötlands länsmuseum

www.kulturarvostergotland.se

Redaktör.....Dan Malmsten

dan.malmsten@ostergotlandslansmuseum.se

Grafisk form.....Charlotte Fahlén